

25.01.24

Norske Kvinners Sanitetsforenings innspill til Justis- og beredskapsdepartementet om statsbudsjett 2025

Norske Kvinners Sanitetsforening (N.K.S.) er Norges største kvinneorganisasjon med 44 000 medlemmer. Kvinnehelse og beredskap er kjernen i vårt virke. Vi er en stor beredskapsaktør med over 4000 beredskapsfrivillige. Mer enn 350 lokalforeninger er engasjert i omsorgsberedskap over hele landet, og vi har avtaler om bidrag til omsorgsberedskap med 150 kommuner. I tillegg driver vi et bredt arbeid innen kvinnehelse i hele kvinnens livsløp. En sentral aktivitet er arbeid på voldsfeltet der vi jobber med voldsutsatte kvinner som har vært på kritesenter. Sanitetskvinnene ber om følgende:

- Tilskuddet til frivillige organisasjoner i redningstjenesten økes, og Norske Kvinners Sanitetsforening inkluderes i tildelingen.
- Vi ber om øremerking av midler til mentorordning for voldsutsatte *Ressursvenn*.
- Å styrke lavterskeltilbud som en del av Opptappingsplanen mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner.

Tilskuddet til frivillige organisasjoner i redningstjenesten økes og Norske Kvinners Sanitetsforening inkluderes i tildelingen.

Totalberedskapskommisjonens rapport bekrefter at vi må prioritere beredskap i en usikker tid. Kommisjonen anerkjenner at frivilligheten spiller en stor rolle. Vi er glade for å bli nevnt opptil flere ganger i rapporten. Sanitetskvinnene er en del av løsningen med tusenvis av beredskapsfrivillige. Vi ser imidlertid at selv om frivilligheten ofte løftes fram i krisehåndteringen, prioriteres den sjelden. Derfor var vi spesielt glade for at Totalberedskapskommisjonen foreslår en styrking på 80-100 millioner kroner til frivillige beredskapsorganisasjoner.

Vi er opptatt av at alle som bidrar inn i et redningsforløp må inkluderes når rammebetingelser diskuteres og ressurser fordeles. Menneskelige ressurser, og rekruttering, opplæring og kvalitetssikring av frivillige må prioriteres, sammen med materiell og utstyr som nødnett og avgiftsfritak på utstyr. Vi bidrar med:

- Medlemmer med lokalkunnskap, lokalt nettverk og høy tillit i egne lokalsamfunn.
- Å fortsette å bygge en sterk beredskapsorganisasjon som bidrar med mat, hus og varme hender i alle typer kriser.
- Å delta inn i relevante beslutnings- og koordineringsfora nasjonalt, regionalt og lokalt, som for eksempel Sentralt totalforsvarsforum, som kommisjonen anbefaler.
- Gjennom et godt samarbeid med DSB og ulike Statsforvaltere har Sanitetskvinnene arrangert regionale Totalforsvarssamlinger det siste året. Samlingene har vært svært gode møtearenaer, der både kommuner, privat næringsliv, nødetater, frivillige organisasjoner, media og andre har utvekslet erfaringer og blitt bedre kjent med hverandre. Disse samlingene kan også gjøres lokale.
- Vi har tatt initiativ til en studie på Forsvarets forskningsinstitutt (FFI) for å kartlegge frivillige organisasjoners rolle i Totalforsvaret. Studien er et samarbeid mellom Sanitetskvinnene, HV, DSB, Norsk Folkehjelp og Røde Kors. Studien er klar ved slutten av 2023, og vil kunne brukes som kunnskapsgrunnlag i politikktutvikling.

- Mer enn 90 % av våre omsorgsberedskapsgrupper har formell samarbeidsavtale med sin kommune. Vi har gode erfaringer med dette, og ser at det styrker samvirket mellom de frivillige og kommunene.
- Sanitetskvinnene har etablert samarbeid med andre store nasjonale beredskapsorganisasjoner som Røde Kors og Norsk Folkehjelp. Som et eksempel har de i Drammen inngått en felles beredskapsavtale med disse tre organisasjonene.

Statssikkerhet og samfunnssikkerhet er tett sammenvevd. Dagens sammensatte trusselbilde krever sammensatte virkemidler. En avgjørende viktig faktor for å stå mot trusler er mobilisering av et folks motstandskraft, og i det spiller frivillige organisasjoner en nøkkelrolle. Vi har stor tillit i befolkningen, vi er over hele landet og vi når frem til mennesker myndighetene ikke alltid når. Det innebærer at overordnet koordinering og samordning blir tydelig, at insentivene for å ta frivilligheten i bruk styrkes og at vi kompenseres for den innsatsen vi yter slik at vi kan fortsette å stille opp for mennesker over hele landet når krise og krig truer. Å koordinere frivillig beredskapsinnsats krever investeringer i kunnskap, utstyr og infrastruktur.

Sanitetskvinnene skyves i realiteten ut av justissektorens støtteordninger gjennom måten departementet praktiserer ordningen. Vi mottar ingen økonomisk støtte, selv om vi har vært i aksjon ved alle større hendelser som ved leirskredet i Gjerdrum, Viking Sky-havariet og ekstremværet Hans. Over forsvarsbudsjettet mottar vi støtte til informasjonstiltak. Skal vi utnytte det potensialet som ligger i frivilligheten krever det en samordnet og styrket finansiell satsing fra myndighetenes side.

Sanitetskvinnene er den eneste nasjonale beredskapsorganisasjonen som ikke mottar støtte fra Justisdepartementets tilskuddsordning. Vi oppfordrer derfor sterkt at Sanitetskvinnene, inkluderes når ressurser skal fordeles, og ikke utelukkende tildeles organisasjoner som er medlemmer av FORF. Med det økende antallet søk- og redningsoppdrag som har vært gjennomført de siste årene, oppfordrer vi til å se og vurdere søk- og redningsoppdrag som et helhetlige forløp, der ulike aktører sammen bidrar for å sikre liv og helse. Vi ber om:

- For å sikre god beredskap ber vi om at tilskuddet til frivillige organisasjoner i redningstjenesten økes og at Norske Kvinners Sanitetsforening inkluderes i tildelingen.

Hjelpetiltak til voldsutsatte kvinner

Dessverre ser vi at mange kvinner som ønsker å bryte med en voldelig partner ender med å flytte tilbake til overgriper. Årsakene til at kvinnene returnerer er komplekse, men vi er kjent med at mange opplever å være i en særskilt sårbar fase etter brudd og de beskriver mangel på eget nettverk som en særlig sårbarhetsfaktor. Ressursvenn er nå blitt et nasjonalt tilbud med aktivitet flere steder i landet. I denne ordningen kobles voldsutsatte kvinner med en frivillig etter opphold på krisesenter, for en periode på inntil ett år. Et overordnet mål med Ressursvenn er å bidra til å styrke voldsutsatte i en sårbar periode, for å forebygge at voldsutsatte skal returnere til voldsutøver.

Vi ønsker å kunne tilby Ressursvenn til enda flere voldsutsatte og etablere en forutsigbar tjeneste tilknyttet landets krisesenter. For å sørge for at mentorordningen skal bli permanent, forutsigbar og enda bredere tilgjengelig ber vi om øremerkede midler til drift. I Fafo-rapport *Noen å høre til* (2021:32) fremheves viktigheten med å sikre langsiktig finansiering til mentorordningene, hvor Ressursvenn er et av tiltakene som er belyst. I samme rapport påpekes det også at mentorordninger krever et profesjonelt organisasjonsapparat for å sikre faglighet, kvalitet, oppfølging, sikkerhet og kontinuitet i tilbudet. For å kunne utvide og utvikle mentorordningen Ressursvenn er anbefalingen om trygg langsiktig finansiering en nødvendighet. Vi ber derfor om midler for å sikre dekning av mentorordning til minimum halvparten av landets krisesenter, ressurser til koordinering nasjonalt, markedsføring, oppstart, og kompensasjon til frivillige gruppeledere som følger opp tiltaket lokalt. Vi ber om:

- Øremerket tilskudd for vår mentorordning for voldsutsatte med 5 millioner kroner.

Lavterskeltilbud som en del av Opptreppingsplanen mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner

Vold i nære relasjoner er vårt samfunns største voldsutfordring. Opptreppingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner er derfor nødvendig og viktig. Likevel kreves det et større løft. Vi ber om at tilskuddet økes slik at det også settes av midler til lavterskel tilbud for voldsutsatte. Det bør prioriteres å styrke hjelpetilbud slik som krisesentre, og lavterskel tilbud i regi av frivillige organisasjoner. Det krever mye ressurser og langsiktighet å jobbe frem gode, treffsikre tiltak. Robuste lavterskel hjelpetilbud er livsviktige for de voldsutsatte og bør ivaretas i oppfølgingen av opptreppingsplanen.

- Å styrke lavterskeltilbud som en del av Opptreppingsplanen mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner

Sanitetskvinnene ønsker å takke Justis – og beredskapsdepartementet for godt samarbeid og vi bidrar gjerne til å opplyse sakene mer om ønskelig.

Med vennlig hilsen
Norske Kvinners Sanitetsforening

Malin Stensønes, generalsekretær